

Министерство на земеделието, храните и горите

**Дирекция „Пазарни мерки и организации на
производители“**

**Възможности за износ на пчелен мед за Саудитска
Арабия**

София юни 2017

Възможности за износ на пчелен мед за Саудитска Арабия

Общо представяне на страната

Площ : 2,149,690 кв.км

Население : 29,897 млн (2015 г.)

Столица : Риад

Национален език : Арабски

Религия : Ислям

Валута : Саудитски риал;(1 BGN = приблизително 2,13 SAR)

Държавно устройство

Държавното устройство на страната се регулира от т.нар. Основен закон, приет през 1992 г. Саудитска Арабия е абсолютна монархия, начело с крал (Салман ибн Абдулазиз ал Саун от 23.01.2015 г.) Той е държавен глава и ръководител на правителството. Кралят е едновременно премиер-министър, главнокомандващ и върховен съдия. Наследникът на престола (принц Салман бен Азис Ал Сауд) е пръв заместник на премиер-министъра и министър на отбраната. Всички останали министри са от кралското семейство. Законодателната власт е представена от Консултативен съвет, състоящ се от 150 члена, назначени от краля за срок от 4 год. Към него има създадени 12 различни комисии. В страната не съществува парламент. Съдебната власт е представена от Висш съдебен съвет, който се състои от 12 висши юристи. Независимостта на съдебната система е защитена от закона. Кралят има правомощия за помилване в качеството си на най-висш апелативен съд. Административното деление на страната се състои от 13 провинции. Те от своя страна се разделят на 118 т. нар. мухафази.

Икономиката на страната се основава върху нефтодобивната и нефто преработвателната промишленост и се характеризира със силен правителствен контрол върху по-важните сектори. Саудитска Арабия е на първо място в света по нефтени находища и по износ на нефт, като има водеща роля в ОПЕК.

Нефтените й резерви са изчислени на 262,7 млрд. барела (25,9% от световните запаси), с капацитетни възможности за добив на нефт 10 млн. барела/ден. При запазване на сегашния обем на производство (8,1 млн. бар./дневно), тези запаси ще стигнат за още 100 години напред. Резервите от земен газ възлизат на 6.6 трилиона куб. метра, или 3,9 % от световните запаси (на четвърто място в света). Основни отрасли са нефтодобивът, нефтопреработвателната и нефтохимическата промишленост, производството на цимент, сода каустик, торове, пластмаси, както и строителството.

Промишлеността съставлява 74,7 %, услугите – 21,9 %, а селското стопанство – 3,3 % от БВП. В първите два отрасъла са ангажирани около 4 млн. чуждестранни работници. Петролният сектор дава около 75% от бюджетните приходи, 45% от БВП и представлява 90% от износа. Чуждестранните работници, наброяващи 5,5 млн. души, играят важна роля в икономиката, предимно в нефтения отрасъл и в сферата на услугите. В контекста на усилията за привличане на чуждестранни инвестиции и диверсификация на икономиката през декември 2005 г. Саудитска Арабия се присъединява към СТО след дългогодишни преговори. Големите приходи от петрола формират бюджетен излишък, с който се финансира професионалното обучение, образованието, развитието на инфраструктурата и увеличаването на заплатите в държавния сектор. Селското стопанство произвежда пшеница (около 2 млн. т. годишно), ечемик, домати, дини, фурми, цитрусови плодове, овнешко месо, пилета, яйца и мляко. Правителството също така развива телекомуникационната и електрическа индустрия. Саудитска Арабия е една от най – бързо развиващите се държави. Планира се през 2020 година да бъдат завършени т.нар. „икономически градове“. Със построяването на тези градове се очаква доходите на глава от населението да нараснат до \$33,500. Градовете ще бъдат пръснати из различни краища на страната, за да се развива местния поминък.

Развитие на основни макроикономически индикатори на
Саудитска Арабия, 2010 – 2014 г.

БВП (USD млрд.)

2010	-	526,8
2012	-	669,5
2012	-	734,0
2013	-	744,3
2014	-	646,0

- **БВП** (средногодишен ръст %) 3,5
- Безработица (%) 5,8
- Инфлация (%) 2,7

През периода 2010-2014 година се наблюдава непрекъснат ръст на БВП на страната, дължащ се на засиления добив и експорт на петрол. Безработицата отчита сравнително ниски стойности, а показателите за жизнен стандарт и благосъстояние на населението през последните 5 години остават на едно добро ниво. Инфлацията е с тенденция към намаляване. Вносът на европейски продукти в Саудитска Арабия се осъществява основно чрез морски и въздушен транспорт. В страната има босновни международни летища и 13 морски пристанища. Търговско-икономически отношения между Република България и Саудитска Арабия.

Дипломатически отношения между Република България и Саудитска Арабия са установени през 1995 г. От 2007 г. се наблюдава активизиране на двустранните отношения в търговско-икономическата област, изразяващо се в реализирането на редица срещи и посещения в двете страни и нарастване на двустранния стокообмен.

За периода 2011-2014 г. е налице спад на двустранния стокообмен и най-вече на българския износ за Саудитска Арабия, като през 2014 г. стокообмена е на стойност 95 млн.щ.д., от които 69 млн.щ.д. български износ за Кралство Саудитска Арабия. Износът на България за Саудитска Арабия се формира от основно от ечемик

(41.2% от износа), медна ламарина (8,4%), ел.трансформатори (6,5%), арматурни артикули за тръбопроводи (7,3%) и др., а вносът се формира от медни руди (65% от вноса), медна скрап (7,7%) и полимери на пропилен (18%).

Описание на характеристиките на клиентите /потребителите

Основни фактори, които определят търсенето на натурален пчелен мед са демографското развитие, покупателна способност на домакинствата, потребителски нагласи и предпочитания, традиции в потреблението.

Демографските показатели на страната сочат положителен прираст на населението (1,49% за 2014 г.). Прогнозите са положителният прираст да се запази в следващите десетилетия, при постепенно намаляващи темпове. 28,3% от населението на Саудитска Арабия е във възрастовата категория под 14 години. Фактът, че нацията не е застаряваща и в страната съществува голям процент от популацията в по-млада възрастова група е също добър аргумент в полза на добрите бизнес перспективи, имайки предвид, че младите хора са прозападно настроени и са по-отворени и позитивни към нови и иновативни продукти.

Търговско-икономически отношения между България и Саудитска Арабия

Дипломатически отношения между Република България и Саудитска Арабия са установени през 1995г. Търговско-икономическите отношения между двете страни имат традиционно добър характер. България отдава значение на възможностите за тяхното развитие, които на настоящия етап са главно в сферата на стокообмена.

През последните пет години се наблюдава активизиране на двустранните отношения в търговско-икономическата област, изразяващо се в реализирането на редица срещи и посещения в двете страни и нарастване на двустранния стокообмен.

Стокообмен между България и Саудитска Арабия в млн.щ.д.

ГОДИНА	СТОКООБМЕН	ИЗНОС	ВНОС	САЛДО
2006	41.3	37.5	3.8	33.7
2007	65.4	64.1	1.3	62.8
2008	179.9	176.7	3.2	173.5
2009	33.8	27.0	6.8	20.2
2010	93.6	83.2	10.4	72.8
2011	295.9	280.8	15.1	265.7
2012	162.6	151.1	11.5	139.6
2013	102.6	87.8	14.8	73.0
2014	94.7	68.6	26.1	42.5
2015	108.4	101.6	6.8	94.8
I-VI 2016	48.6	34.2	14.4	19.8

Водещи позиции в стокообмена със Саудитска Арабия за 2015г.

Износ от България	% от общия износ	Внос от Саудитска Арабия	% от общия внос
Ечемик	33.84	Медни руди и техните концентрати	68.17
Нефтени масла	20.45	Медна скрап	18.94
Пластмасови изделия	6.45	Полимери на етилена	3
Арматурни артикули за тръбопроводи	3.87		
Ел. трансформатори	3.79		
Ламарина	2.72		

Анализ на пазара на мед в Саудитска Арабия

Потребление и производство на пчелен мед в Саудитска арабия

В Саудитска Арабия консумацията на мед е присъща на културните традиции и религиозните обичай на страната. Независимо дали меда се използва с лечебната си стойност, като тонизиращо или просто за подсладяване, средно всяко саудитско семейство консумира един кг мед на месец. Консумацията е по-голяма по време на традиционните, религиозни и празнични поводи.

Саудитска Арабия произвежда по малко от половината от нуждите от мед в страната или около 9 000 метрични тона, при общо потребление в порядъка на 24 – 25 000 метрични тона. По последни данни на Земеделското министерство на страната, броя на производителите, отглеждащи пчели в страната е около 5 000бр. Въпреки това, страната се нуждае от големи количества вносен мед от порядъка на 14 - 15 000 тона.

Основните видове мед предлагана на пазара на Саудитска арабия е местния мед, базиран и класифициран на продукта от които е получен

- 1) Хинапен (*Ziziphus*) мед, която е диференцирана на базата на своя отличителен аромат, светло златист цвят, особено когато е в рамките на една година след производство.
- 2) Акациев (*Acacia tortilis*) мед, който се характеризира с различен вкус, тъмен цвят, както и се съхранява за по-дълъг период от време след производството.
- 3) Акациев (*Acacia origina*) мед, който също има кафяв до тъмно цвят, особено, ако се съхранява в продължение на дълго време след производството.
- 4) (*Nyroestes forskalii*) мед, който е изключително светъл и се отличава бързо гранулиране и е с, характерен мирис и вкус. Медът е най-скъпите видове мед на пазара.

5) Друг мед. На пазара, съществуват много други вносни видове мед, и които се преобладават в Саудитска пазар, най-важните от тях са:

- Йеменски мед - няколко типа които се характеризират с високи качества (Hadrami SIDR, Usaimi Sidr, Wosabi SIDR и т.н. Всички тези видове мед имат доста сходни характеристики като на местното производство
- Пакистански /Cashmiri/ мед,
- Мед, внесен от Русия и Етиопия

Цени на пчелен мед и пазарна конюнктура

Цената на меда в Саудитска Арабия е по-висока в сравнение с тази в други страни от региона и варира в зависимост от местоположението на продажбите и ботанически произход. Основния начин на реализация на продукта са закупуване на мед директно от производителите на отворени земеделски пазари.

Средната цена на едро за внесени мед е 62 SAR /саудитски риал спрямо 1 лев = 2.2 риала/ за кг, докато средната цена на едро на местен мед, като цяло, е доста по-висока и достига около 301.8 SAR / кг. Средната цена на дребно на вноския мед достигна 175 SAR / кг, докато средната цена на дребно на местен мед е около 308.2 SAR / кг.

Маржът между цената на едро и дребно на внесения мед обикновено е около 113 SAR / кг, който е значително голяма разлика. Маржът на маркетинга между цената на едро и на дребно на местен мед, като цяло, е около 6.4 SAR / кг, което е доста по – ниско в сравнение с маржа на вносните цени на мед. Вероятна причина за това са високите маркетингови разходи за местно произведения мед, както и на значително по-малкото предлагане и производство в страната и силно търсене на продукта.

Средни максимални и минимални цени на едро и дребно на пчелен в хипермаркетите в С. Арабия през 2013г.

Опаковка и бранд	Минимална цена, SAR	Максимална цена, SAR
1 Kg от местен мед (Sidr)	125	660
1 Kg местен мед (Sumra)	70	500
1 Kg от местен мед (Taleh)	50	500
1 Kg от вносен мед	35	500

Външна търговия с пчелен мед

Саудитска Арабия е нетен вносител на натурален пчелен мед. Стойността на вноса на мед в стойностно изражение е над 56,2 млн. долара. Средната цена импортна CIF цена е 3,73 долара за кг. Най-голям пазарен дял в страната заема Мексико с почти ¼ от вносите количества и средна вносна цена от 3,73 долара за кг. и вносени количества от 3,4 хиляди тона. Прилаганото мито е в размер на 5% от фактурната стойност на вноса, като нулеви са ставките на митото единствено за Египет и Йемен.

Внос на пчелен мед в Саудитска арабия в стойност, обем, средна вносна цена и размер на прилаганите мита

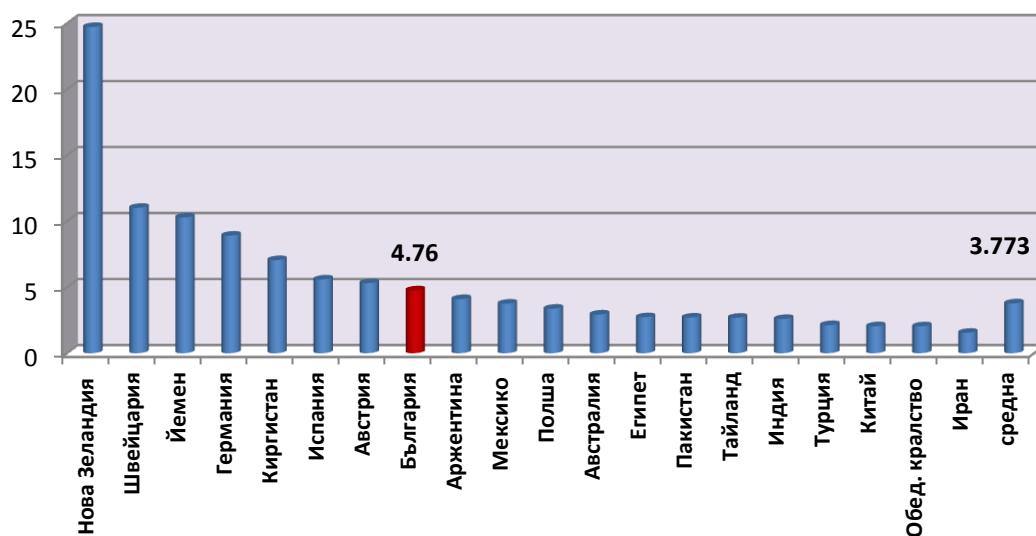
Страна вносител	Стойност на износа 2015 (USD)	Пазарен дял в ОАЕ (%)	Внесено количество 2015, тона	Цена на внос Долара/тон	Размер на митото прилагано от СА (%)
Общо	56,230	100	14,905	3,773	
Мексико	12,756	22.7	3,399	3,753	5
Германия	9,433	16.8	1,059	8,907	5
Пакистан	8,282	14.7	3,067	2,700	5
Аржентина	4,449	7.9	1,085	4,100	5
Индия	3,681	6.5	1,421	2,590	5
Испания	2,853	5.1	511	5,583	5
Египет	2,046	3.6	751	2,724	0
Австралия	1,999	3.6	682	2,931	5

Китай	1,858	3.3	911	2,040	5
Тайланд	1,787	3.2	666	2,683	5
Швейцария	1,652	2.9	150	11,013	5
Йемен	1,646	2.9	160	10,288	0
Нова Зеландия	890	1.6	36	24,722	5
Турция	713	1.3	335	2,128	5
Полша	667	1.2	198	3,369	5
Обед. кралство	348	0.6	171	2,035	5
Австрия	207	0.4	39	5,308	5
Иран	193	0.3	125	1,544	5
Киргистан	134	0.2	19	7,053	5
България	119	0.2	25	4,760	5

Източник: ИТС 2017

Въз основа на модел базиран на редица иконометрични фактори, в Саудитска арабия пазарното търсене на мед се очаква да достигне около 29 784 тона през 2025 г. Това е повлияно най-вече от очакващото се повишаване на нивото на доходите с 17% и очакваното увеличение на популацията в страната с 50% и обяснява рязкото увеличаване на търсенето на пазара за мед. Може да се приеме, че пазара на мед в страната ще бъде атрактивен, макар и с присъствието на силна конкуренция, българския пчелен мед има потенциал за увеличаване на пазарния си дял в страната. Към 2015г. от страната са изнесени символични количества – 25 тона, които се намират в средна ценова ниша – 4,76 долара/кг.

**Средна експортна цена на основните вносители на
натурален пчелен мед за Саудитска арабия, долара/тон**

Източник: ИТС 2017

Списък с компании потвърдили интерес към български продукти

MULTI BRANDS FOR TRADING CO. LTD
Exit -18, Sulay Area Istabul Street RIYADH 11391 SA
UDI ARABIA
Тел: 00966 114717072
Факс: 00966 114712002
Интернет страница:
http://www.multi-brands.co
Лице за контакт: Fozan Saud Al Fozan – Председател
ADMA SHAMRAN TRADING CO
Fasiliya Quarter Exit 17, Prince Salman Street RIYA
DH 11422 SAUDI ARABIA
Тел: 00966 112410543
Факс: 00966 112411907
Интернет страница:
http://www.admashamran.com
Лице за контакт: Saad Abdul Ghani Al Shamran – Изпълнителен директор

ABDULLAH AL-OTHAIM MARKETS COMPANY
Rabwa Eastern Ring Road RIYADH 11531 SAUDI ARABIA
Тел: 00966 112547000
Факс: 00966 114933264
E-mail:
info@alothman.com
Интернет страница:
http://www.al-othman.com
Лице за контакт: Yousif Mohammed Nasser Al Qafari –CEO
AL SADHAN TRADING CO.LTD.
PO Box 945 RIYADH 11421 SAUDI ARABIA
Тел: 00966 112082222
Факс: 00966 114454618
E-mail: - Интернет страница: http://www.al-sadhan.com

ИЗНОС НА ПЧЕЛЕН МЕД ЗА САУДИТСКА АРАБИЯ

Общи изисквания:

1. Уведомление за пристигане на кораби (Ship Pre-Arrival Notification Report)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=ship_arr&hscode=0409&countryid=SA

Документ, с който се уведомяват властите за пристигането на кораба и се посочват специфичните му нужди за акостиране на съответното пристанище.

Докладът за уведомяване трябва да се подаде от собственика или капитана на кораба, на органите на пристанището, най-малко 48 часа преди предвидения час на пристигане (ПЧП). Уведомлението може да бъде подадено и по факс или по електронен път.

Необходимо е документът да бъде попълнен на английски език и да се представи в оригинал.

2. Уведомление от капитана (Master's Report)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=mas_rep&hscod e=0409&countryid=SA

Документ, с който се уведомява за пристигане на кораба в пристанището по направление, обобщава се натовареният товар, който ще бъде разтоварен и други необходими услуги.

Уведомлението трябва да се подаде от капитана на кораба или неговия агент до отговорното лице на пристанището при пристигането на кораба.

Необходимо е документът да бъде попълнен на английски език и да се представи в оригинал.

3. Манифест (Manifest)

Подробна информация:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=mfest&hscod e=0409&countryid=SA>

Документ, уведомяващ властите за пристигането на плавателно средство и обобщаващ стоките, натоварени в него. Той е задължителен и не зависи от конкретната цел на пристигане.

Изисква се за митнически контрол.

Не е необходим специфичен формуляр.

Трябва да бъде изготвен от превозвача или негов агент, на английски или арабски език.

4. Митническа декларация за внос (Customs Import Declaration)

Подробна информация:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=cid&hscod e=0409&countryid=SA>

Официален формуляр за митническо освобождаване на стоките. Съдържа цялата информация, необходима за оценка на облагаемата стойност на пратката.

Декларацията трябва да бъде попълнена от вносителя или негов оторизирано лице, на английски или арабски език.

5. Търговска фактура (Commercial Invoice)

Подробна информация:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=invoice&hscod=0409&countryid=SA>

Документ, съдържащ подробна информация за сделката.

Необходим е за митническо освобождаване.

Не се изисква специфичен формуляр.

Фактурата трябва да бъде изготвена на английски или арабски език, в противен случай е необходимо точен превод да придружава оригиналната фактура.

6. Проформа фактура (Pro Forma Invoice)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=pro_inv&hscod=0409&countryid=SA

Документ, съдържащ подробна информация за сделката, който се издава преди същинското фактуриране и в допълнение към Търговската фактура.

Може да се изисква от вносителя или от компетентните органи на страната вносител.

Не е необходим специфичен формуляр.

Проформа фактурата обикновено съдържа същата информация като крайната търговска фактура, но може да бъде по-кратка.

7. Опаковъчен лист (Packing List)

Подробна информация:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=plist&hscode=0409&countryid=SA>

Документ, съдържащ подробна информация за пратката и служещ като основа за митническо третиране на стоки.

Обикновено се изисква за митническо освобождаване.

Не се изисква специфичен формуляр.

Опаковъчният лист трябва да бъде изготвен от износителя на английски или арабски език, според стандартната бизнес практика и да включва информация за съдържанието на пакетите, описание на стоките, знаци и числа.

Необходимо е да се представи в два екземпляра.

8. Сертификат за непреференциален произход (Certificate of Non-Preferential Origin)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=cf_npo&hscode=0409&countryid=SA

Документ, удостоверяващ непреференциалния произход на стоките, които се внасят.

Изисква се за митническо освобождаване на всички видове стоки.

Сертификатът трябва да бъде представен от износителя, като може да се подаде на всеки език. Възможно е да се изиска оторизиран превод на английски или арабски език.

Необходимо е да се представи най-малко в два екземпляра; точния брой копия зависи от искането на вносителя.

9. Доказателство за преференциален произход (Proof of Preferential Origin)

Подробна информация:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=ppo&hscode=0409&countryid=SA>

Документ, потвърждаващ преференциален произход на стоките, които се внасят.

Изисква се само, ако е заявено преференциално третиране по споразумение за свободна търговия или други договорености.

Доказателство за преференциален произход се подава от износителя.

За преференциалните търговски отношения на Саудитска Арабия, моля, вижте раздела за Preferential Treatment:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?countryid=SA&hscode=0409&doc=overview.html#prefreat>

10. Въздушна товарителница (Air Waybill)

Подробна информация:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=awb&hscode=0409&countryid=SA>

Документ, съдържащ подробна информация за международния превоз на стоки по въздух и доказващ договора за превоз между изпращача и компанията на превозвача.

Изисква се за митническо освобождаване.

Товарителницата трябва да бъде изготвена от превозвача или негов агент, обикновено на английски език.

Не е необходим специфичен формуляр, при условие, че документът отговаря на приложимите конвенции относно формата и съдържанието.

11. Търговска товарителница (Bill of lading)

Подробна информация:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=bl&hscode=0409&countryid=SA>

Документ, съдържащ подробна информация за международния превоз на стоки по море. Той служи като доказателство за получаване на стоката от превозвача. Освен това, търговската товарителница служи като договор за транспортиране, задължаващ превозвача да достави стоката до получателя.

Изисква се за митническо освобождаване.

Трябва да бъде изготвен от превозвача или негов агент.

Не е необходим специфичен формуляр, при условие, че документът отговаря на приложимите конвенции относно формата и съдържанието.

12. Декларация от производителя (Manufacturer's Declaration)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=dec_man&hscod e=0409&countryid=SA

Документът, описващ производителя на стоката.

Може да се изисква за митническо освобождаване.

Не се изисква специфичен формуляр.

Необходимо е да бъде изготвен от износителя върху бланка на английски или арабски език и да се представи в един екземпляр.

13. Ордер за доставка (Delivery Order)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=del_ord&hscod e=0409&countryid=SA

Документ, в който официално са заявени отношения между изпращача и превозвача на стоките.

Изисква се за митническо освобождаване.

Не се изисква специфичен формуляр.

Трябва да бъде издаден от носителя на търговската товарителница.

Документът обикновено се издава на английски език и трябва да се представи оригиналния хартиен носител.

14. Удостоверение за застраховка (Insurance Certificate)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=cf_ins&hscode=0409&countryid=SA

Документът, който удостоверява, че е подписан договор за застраховка на стоките.

Изисква се за митническо освобождаване.

Трябва да бъде изготвен от застрахователната компания на износителя или вносителя, на английски или арабски език и да бъде представен в оригинал.

Не е необходим специфичен формуляр.

15. Регистрация за съответствие на продуктите (Registration for Product Conformity)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=con_reg&hscode=0409&countryid=SA

Документ, удостоверяващ, че стоките, които ще се внасят са в съответствие с приложимите саудитски стандарти в рамките на Проверката на съответствието на продуктите в страната износител.

Необходимо е да се представи в оригинал.

Времето за обработка варира в зависимост от доставчика на услуги, а таксата за обработка, в зависимост от доставчика на услуги и вида на избраната процедура.

16. Проверка на съответствието (Verification of Conformity)

Подробна информация:

<http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=voc&hscode=0409&countryid=SA>

Документ, удостоверяващ, че стоките, които ще се внасят са в съответствие с приложимите саудитски стандарти в рамките на Проверката на съответствието.

Изисква се за митническо освобождаване и достъп до пазара.

Необходимо е да се представи в оригинал.

Времето за обработка варира в зависимост от доставчика на услуги и вида на процедурата, която ще се прилага.

17. Търговска регистрация (Commercial Registration)

Подробна информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=com_reg&hscode=0409&countryid=SA

Документът, който удостоверява, че субектите са регистрирани за определени търговски дейности в Търговския регистър при Министерство на търговията и инвестициите (Ministry of Commerce and Investment).

Заявлението трябва да бъде попълнено на арабски език и да се подаде в оригинал или по електронен път.

Специфични изисквания:

1. Registration of Importers of Agricultural Goods - Регистрация на вносители на селскостопански стоки

Документ удостоверяващ, че операторите, които желаят да внасят селскостопански стоки или продукти са били регистрирани в Министерството на околната среда, водите и земеделието. Документът е необходим за разрешаване на внос на растения, семена, препарати за растителна защита, както и селскостопанска техника.

Изисква се за митническо освобождаване и достъпа до пазара.

За издаването на регистрацията е необходимо вносителят да кандидатства в Ministry of Environment, Water and Agriculture, Agricultural Service Department, King Abdalaziz Road, SA-Riyadh 11195, phone numbers: +966 11 4016666, 4080586, fax numbers: +966 11 4020902, 4055848.

Не се изисква специфичен формуляр.

Заявлението трябва да бъде изготвено под формата на молба на английски или арабски език.

Да се представи в един екземпляр. Времето за обработка не е предвидено.

Валидността на регистрацията е неограничена, при условие, че данните, подадени в заявлението, не се променят.

В зависимост от вида на стоките, е възможно от Отдела за сервизно обслужване на селското стопанство, да бъде изискана официална инспекция на системата за контрол на страната на производство или износ. По-специално, доставчиците на животни и някои животински продукти (например предприятия за месо), се очаква да предоставят подробна документация, включваща процедурите за контрол, извършвани от компетентните власти.

За повече информация относно документа:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=reg_agr&hscod=0409&countryid=SA

2. Permit to Import Animals and Animal Products -

Разрешително за внос на живи животни и храни от животински произход

Документът позволява вноса на живи животни и животински продукти и е необходим за издаването на ветеринарен сертификат за освобождаване на живи животни и животински продукти.

Изисква се за митническо освобождаване и достъпа до пазара.

За издаването на разрешителното е необходимо вносителят да кандидатства в Ministry of Environment, Water and Agriculture, Agricultural Service Department, King Abdalaziz Road, SA-Riyadh 11195, phone numbers: +966 11 4016666, 4080586, fax numbers: +966 11 4020902, 4055848.

Заявлението трябва да бъде попълнено на арабски или английски език. Документа се предоставя в оригинал.

Времето за обработване е приблизително три дни. Пратката може да пристигне само в определено митническо бюро, най-късно до десет дни след издаването на разрешителното за внос на живи животни и храни от животински произход. Няма такса за обработка.

Разрешителното е предназначено за конкретната пратка (еднократно), в срок от шест месеца, считано от датата на издаване.

За повече информация относно документа:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=p_i_ani&hscod e=0409&countryid=SA

3. Veterinary Release Certificate for Animals and Animal Products- Ветеринарен сертификат за освобождаване на живи животни и храни от животински произход

Документ удостоверяващ, че животните и животинските продукти, които ще бъдат внесени отговарят на необходимите изисквания за безопасност, годни са за човешка консумация, не са носители на заразни заболявания, в следствие на което могат да бъдат допуснати за свободно движение.

Изисква се за митническо освобождаване и достъпа до пазара.

Сертификатът за освобождаване трябва да бъде предоставен от вносителя в съответните гранични инспекционни пунктове, които са под контрола на Ministry of Environment, Water and Agriculture, Animal and Plant Quarantine Department, Animal Quarantine Section, King

Abdalaziz Road, SA-Riyadh 11195, phone number: +966 11 4172052, fax number: +966 11 4172442.

Не се изисква специфичен формуляр.

Заявлението трябва да бъде представено като молба на английски или арабски език.

Времето за обработване е приблизително три дни.

Таксата за обработка варира в зависимост от вида и количеството на стоките.

Разрешителното е предназначено за конкретната пратка (еднократно).

За повече информация относно документа:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=rel_anp&hscod e=0409&countryid=SA

4. Veterinary Health Certificate for Animal Products- Ветеринарно-санитарен сертификат

Пратките пчелен мед предназначени за износ за Саудитска Арабия е необходимо да бъдат придружени от оригинален ветеринарен сертификат за храни от животински произход или оригинален ветеринарен документ, издаден от компетентния държавен орган Българска агенция по безопасност на храните (БАБХ). Сертификатът е документ, доказващ произхода на стоката и потвърждаващ, че продуктите от животински произход, които ще бъдат внесени са инспектирани в съответствие със съответните процедури, не са замърсени, не пренасят заразни болести и отговарят на действащите ветеринарни регламенти на страната вносител /Саудитска Арабия/. Съставен е от две части: първата част от сертификата включва данни за пратката и осигурява цялостна проследимост и бързо и своевременно предприемане на мерки, в случай че изнесените продукти не отговарят на критериите за безопасност; втората част включва здравна информация /сертификация/, удостоверение за общественото здраве, ветеринарно-санитарно удостоверение и допълнителните здравни гаранции, изискани от страната вносител. Ветеринарният сертификат е по образец на страната, за която се изнася, като текстът в документа е на български език, като е възможно да се изиска превод на арабски или английски език. Сертификатът трябва да се представи в оригинал.

Ветеринарните сертификати за износ се издават от държавни ветеринарни лекари, от чийто район произхождат обектите.

В случай, че няма двустранно договорен сертификат между страната вносител и страната износител, лицето желаещо да осъществи износа подава писмено запитване до директора на съответната Областна дирекция по безопасност на храните за конкретните суровини и храни, в което задължително посочва точно държавата и/или автономната област, в която ще внася и предоставя официални документи, които се предоставят от партньора /контрагента/ (когато това е необходимо). Следва Процедура за действие при стартиране на износ на животни, суровини, храни, продукти и други обекти, подлежащи на контрол от БАБХ за трети страни, за които няма утвърдени сертификати. Процедурата е публикувана на официалната страница на БАБХ

[/http://babh.government.bg/uploads/File/ECIC/Procedura%20za%20deystvie%20pri%20startirane%20na%20iznasyane%20na%20jivotni.pdf/](http://babh.government.bg/uploads/File/ECIC/Procedura%20za%20deystvie%20pri%20startirane%20na%20iznasyane%20na%20jivotni.pdf/).

Отправя се официално запитване от БАБХ до компетентния орган на третата страна /Саудитска Арабия/ и чрез Министерство на външните работи на България, с искане за уточняване на необходимите изисквания към експортните продукти и стартиране на двустранни отношения между двете страни. В процеса на договаряне се уточняват условията, процедурите, съпровождащите документи и допълнителните здравни гаранции за осъществяване на вноса на храни.

Образецът на сертификата за износ на пчелен мед за Саудитска Арабия е съгласно условията за внос на храни в страните от Персийския залив, описани в Ръководството за контрол при внос на храни (GCC Guide For Control On Imported Foods, 2016) издадено от Съвета на сътрудничество в Персийския залив, към който принадлежи и Саудитска Арабия.

Template No: (8) Health Certificate for Export of Honey and Bee Products⁴⁰

Health Certificate for Export of Honey & Bee Products to GCC Countries		الشهادة الصحية لتصدير عمل النحل ومنتجات النحل إلى دول مجلس التعاون كول الخليج العربية			
1.1	Consignor (Exporter) Name Address	المرسل (المصدر) الإسم العنوان	1.2	Certificate Reference No. Place of Issue Date of Issue	الرقم المرجعي للشهادة الصحية مكان الإصدار تاريخ الإصدار
1.4	Consignee (importer) Name Address	المرسل إليه (المستورد) الإسم العنوان	1.3	Competent/Certifying Authority Address	الجهة الرقابية المختصة العنوان
			1.5	Country of origin ISO code	بلد المنشأ رمز الأيزو
			1.6	Country of Destination ISO code	بلد الوصول رمز الأيزو
1.7	Producer. Name Address	الشركة الصالعه الإسم العنوان	1.8	Packing Est. (if applicable) Name Address	الشركة المعبأة (إن وجد) الإسم العنوان
1.9	Border of Entry/Country of Destination	بلد الوصول/منفذ الدخول	1.10	Border of Loading/Country of Dispatch	بلد المغادرة/موقع التحميل
1.11	Means of transport/conveyance By Air By Sea By Road	وسيلة النقل ☐ جوي ☐ بحري ☐ بري	1.12	Conveyance Identification No.	الرقم التعريفي/هوية وسيلة النقل
			1.13	Temperature of Food product Ambient Chilled Frozen	درجة حرارة حفظ المادة الغذائية درجة حرارة الغرفة مبردة مجمدة
1.14		Commodities Certified for:		تم ترخيص البضائع لإستخدامها في:	
		Other ☐ After Further Process ☐ بعد معالجته إنشائي ☐		Human Consumption Directly: ☐	
1.15		Identification of the Food Products		توصيف وتصنيف الأغذية	
		Name & Descriptions of Food items		إسم ووصف المادة الغذائية	
		HS-Code		نوع المعالجة	
		Treatment Type		نوع المعالجة	
		Brand Name		العلامة التجارية	
		Production Date		تاريخ الإنتاج	
		Expiry Date		تاريخ الانتهاء	
		No Packages		عدد الطرود	
		Batch/Lot No.		رقم التسوية/الدفعة	
		Total Weight		الوزن الكلي	
1.16		Health Attestations		الإقرارات الصحية	
		General Attestations		إقرارات عامة	
		Honey and/or bee products are safe and fit for human consumption.		إن عمل النحل وأو منتجات النحل سليمة (آمنة) وصالحة للتسويق (الإنسان)	
		The food product(s) was handled at an establishment that has been subjected to inspections by the competent authority and/or officially recognized body and implements a food safety management system based on HACCP principles or an equivalent system.		تم إجراء عمليات تداول عمل النحل وأو منتجات النحل في منشأة غذائية (منشأة) خاضعة للرقابة من قبل الجهة الرقابية المختصة و/أو الجهة المخولة رسمياً، وتطبق نظام إدارة سلامة الغذاء استناداً إلى مبادئ نظام الهاسب أو ما يعادلها.	
		The competent authority and/or officially in the country of origin has implemented a plan to monitor residues in accordance with the international standards for Honey (CODEX STAN 12-1981)		تطبق الجهة الرقابية المختصة و/أو الجهة المخولة رسمياً في بلد المنشأ خطة ومعدن المراقبة وفقاً للمعيار الدولية العامة لعمل النحل ومنتجات النحل الواردة في الدستور الغذائي (CODEX STAN 12-1981)	
		Honey Bee and its products come from apicultures, which are supervised and controlled by the competent authority.		إن عمل النحل ومنتجاته يُرد من مخابل تُشرف وتسيطر عليها الجهة الرقابية الرسمية.	
		Honey and/or bee products are produced in a country or a zone (of at least a 100 km radius) free from <i>Aethina tumida</i> infestation, and not subject to any restrictions associated with the infestation, or contain no live honey bees or bee brood, or has been subjected to a treatment at a temperature of -12 °C or lower for at least 24 hours or has been strained through a filter of pore size no greater than 0.42 mm.		إن عمل النحل وأو منتجات النحل من بلد أو منطقة (بخط عرض 100 كم على الأقل) خالية من الإصابة بخنفساء النحل، ولا تخضع لأي قيود مرتبطة بها، أو إن عمل النحل لا يحتوي على نحل حي أو بيض النحل أو تم معالجته عند -12 °C من أو أقل لمدة 24 ساعة أو أكثر، أو أنه تم ترشيحه عبر مصفاة لا يزيد حجم فتوبها عن 0.42 mm.	
		Honey and/or bee products are Produced at a country free from, European foulbrood, or have been found free of <i>M. plutonius</i> by a test method described in the relevant chapter of the Terrestrial manual, or have been processed to ensure the destruction of <i>M. plutonius</i> .		إن عمل النحل وأو منتجات النحل من بلد خالية من الإصابة بالحمضنة الأوروبية، أو أنه تم العثور على المواد المستوردة خالية من <i>M. plutonius</i> بعد فحصها بالطريقة المبينة في الفصل المتعلق بها في دليل الممارسة، أو أنه تمت معالجتها بطريقة تضمن القضاء على البكتيريا <i>M. plutonius</i> .	
		Honey and/or bee products are Produced at a country free from, American foulbrood, or have been found free of <i>P. larvae</i> by a test method described in the relevant chapter of both bacillary and spore forms of <i>P. larvae</i> .		إن عمل النحل وأو منتجات النحل من بلد خالية من الإصابة بالحمضنة الأمريكية، أو أنه تم العثور على المواد المستوردة خالية من بويضات يرقات المرض بعد فحصها بالطريقة المبينة في دليل الممارسة، أو أنه تمت معالجتها بطريقة تضمن القضاء على صيغيات وبوغات البكتيريا <i>P. larvae</i> .	
		Honey and/or bee products except (royal jelly) are Produced at a country free from Varroa spp, or has been strained through a filter of pore size no greater than 0.42 mm; or frozen at core temperature of minus 12°C or less for at least 24 hours		إن عمل النحل وأو منتجاته وارد من مناطق في بلد أو منطقة خالية من سوسة القاروا أو أنه تم ترشيحه عبر مصفاة لا يزيد حجم فتوبها عن 0.42 mm، أو تم تجميده حتى -12 درجة من الدخول أو أقل لمدة 24 ساعة.	
		Additional Health Attestations (Declarations) if deemed necessary		إقرارات صحية إضافية خاصة، إذا تطلب الأمر ذلك	
		Authorized Officer Name & Position Name of the Responsible Department Official Stamp Date:		إسم ووظيفة الشخص المختص إسم الإدارة التي تنبع لها الختم الرسمي التاريخ:	

Пратките пчелен мед, предназначени за износ за Саудитска Арабия е необходимо да отговарят на общите санитарните изисквания заложени в Ръководството за контрол при внос на храни (GCC Guide For Control On Imported Foods, 2016).

За да бъде издаден ветеринарно-санитарен сертификат за износ на пчелен мед за Саудитска Арабия е необходимо пчелините, в които се добива медът и предприятията за преработка, съхранение и пакетиране на продукта да отговарят на изискванията на Наредба № 9 от 22.06.2005г. за условията и реда за одобряване и регистрация на предприятията за преработка на восък и восъчни основи, както и на предприятия за производство и търговия с пчелен мед и пчелни продукти

[/http://www.babh.government.bg/userfiles/files/KH/Doc/NAREDBA_9_ot_22062005_g_za_usloviqta_i_reda_za_odobrqvane_i_registraciq_na_predp_riqtiqta_za_prerabot.pdf/](http://www.babh.government.bg/userfiles/files/KH/Doc/NAREDBA_9_ot_22062005_g_za_usloviqta_i_reda_za_odobrqvane_i_registraciq_na_predp_riqtiqta_za_prerabot.pdf/) и Наредба за изискванията към пчелен мед предназначен за консумация от човека

[/http://www.babh.government.bg/userfiles/files/KH/Doc/NAREDBA_za_izi_skvaniqta_kym_pcelniq_med_prednaznacен_za_konsumaciq_ot_coveka.pdf/](http://www.babh.government.bg/userfiles/files/KH/Doc/NAREDBA_za_izi_skvaniqta_kym_pcelniq_med_prednaznacен_za_konsumaciq_ot_coveka.pdf).

Необходимо е пчелният мед да бъде преработен в предприятия подлежащи на контрол от компетентния орган на страната износител. Предприятията трябва да имат разработена и приложена система за управление на безопасността на храните, въз основа принципите на HACCP или еквивалентна система, одобрена от компетентния орган, в съответствие със специфичните условия на технологичния процес, при спазване на основните принципи и гарантиране производството на безопасен продукт.

Пчелният мед не трябва да съдържа механични примеси, остатъци от ветеринарномедицински продукти и други замърсители влошаващи качество и застрашаващи безопасността на продукта. Необходим е план за контрол на остатъци от замърсители въведен от компетентния орган, в съответствие с международните стандарти за мед (CODEX STAN 12-1981).

Продуктът е необходимо да отговаря на санитарните изисквания. Съгласно зоосанитарния кодекс на Световната организация за здравеопазване на животните (OIE), медът трябва да е от зона, която не е заразена от европейски гнилец или американски гнилец. Пчелините, от които произлиза не трябва да имат санитарни ограничения поради акароза, нозематоза, вароатоза и наличие на паразити. Медът и/или пчелните продукти да бъдат произведени в страна или зона (радиус от най-малко 100км) без заразяване с Малък кошерен бръмбар и не подлежат на никакви ограничения, свързани със заразяването.

Физикохимичните и органолептичните показатели на меда да отговарят на заложените в Приложение 1 на Наредба № 9 от 22.06.2005г. за условията и реда за одобряване и регистрация на предприятията за преработка на восък и восъчни основи, както и на предприятия за производство и търговия с пчелен мед и пчелни продукти.

За да бъде издаден ветеринарно-санитарен сертификат за износ на пчелен мед за Саудитска Арабия е необходимо бизнес операторът да предостави на компетентния орган /БАБХ/ анализни протоколи от извършени лабораторни изпитвания на продукта в акредитирани лаборатории. Изпитванията на пчелен мед по органолептични и физикохимични характеристики включват: захароза, редуциращи захари, диастазна активност, водно съдържание, електропроводимост, свободна киселинност и

хидроксиметилфурфурол (ХМФ), фалшификации с С4 захари, поленов анализ. Списъците с одобрени акредитирани лаборатории за извършване на лабораторен анализ са публикувани на официалната страница на БАБХ, съответно за акредитирани лаборатории в системата на БАБХ [/http://www.babh.government.bg/bg/Page/acreditiranilabs/index/acreditiranilabs/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0/](http://www.babh.government.bg/bg/Page/acreditiranilabs/index/acreditiranilabs/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0/) и акредитирани лаборатории извън системата на БАБХ http://www.babh.government.bg/bg/Page/acreditirani_labs_izvyn/index/acreditirani_labs_izvyn/%D0%90%D0%BA%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%B8%D1%82%D0%B8%D1%80%D0%B0.

Органът, отговорен за ветеринарен контрол на продукти от животински произход в Саудитска Арабия е: the Ministry of Environment, Water and Agriculture, Animal and Plant Quarantine Department, King Abdalaziz Road, SA-Riyadh 11195, phone number: +966 11 4172052, fax number: +966 11 4172442.

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=cf_anp&hscod=0409&countryid=SA

5. Radiation Certificate - Сертификат за радиоактивност

Документ, удостоверяващ, че тестовете за радиоактивност са били извършени от подходяща (одобрена) лаборатория в страната на износа.

Изисква се за митническо освобождаване и достъп до пазара.

Компетентният орган на Саудитска Арабия приема сертификати, издадени от подходяща лаборатория в страната на износа, ако е включена цялата необходима информация.

Не се изисква специфичен формуляр.

Сертификатът може да бъде изготвен на всеки език, но е възможно да се изиска превод на английски или арабски език.

Сертификатът трябва да се представи в оригинал.

За повече информация:

http://madb.europa.eu/madb/viewPageIFPubli.htm?doc=cf_rad&hscode=0409&countryid=SA

6. Сертификат за произход

Сертификатът за произход на стоки е документ, който удостоверява произхода на стоките подлежащи за износ. Определянето на произхода на изнасяната стока е една от ключовите бази за прилагане на тарифни и други важни критерии. Сертификатите за произход са предназначени единствено да докажат произхода на стоките с цел да задоволят митнически или търговски изисквания от типа на акредитиви и др.

За повече информация:

http://www.bcci.bg/bulgarian/uslugi/member_certificates_origin_bcci.htm

7. Сертификат за качество